

Teleki Júlia: KERESSEM AZ APÁM SÍRJÁT
Visszatekintés a múltba – II., bővített kiadás

IV. LEVELEK, AMELYEK NEM CSUROGI, ZSABLYAI VAGY MOZSORI VONATKOZÁSÚAK

Teleki Júlia: KERESSEM AZ APÁM SÍRJÁT
Visszatekintés a múltba – II., bővített kiadás

1. N.J.. névtelen adatközlő (Nádali)

Apámat, Nacsá Andrást Huszág Péterrel együtt 1944. október 22-én, vasárnap végezték ki a nádalji csendőrlaktanya kertjében. Itt is temették el őket. Engemet, aki akkor 13 éves voltam, a falhoz állítottak, majd körülövdöztek. Anyámat és több asszonytársát miután megölték, a sintérház udvarában kifőzték szappannak.

2. Tóth Sándorné, Borbála (Boldogasszonyfalva)

Férjem, Tóth Sándor 1916-ban született, 1944. október 28-án kivégezték Boldogasszonyfalván. Sógornőm férjét, Péter Sándort, aki 1905-ben született, foglalkozása pedig csendőr volt, szintén kivégezték. Petro Illést nagyon megverték, ennek hatására öngyilkos lett. Szilák Antalt, aki 1916-ban született, a partizánok elvitték, többé nem látta senki. Nyoma veszett Fárbás Józsefnek és Tóth Istvánnak is, miután őket is elhurcolták.

3. Névtelen adatközlő (Szenttamás)

Édesapám katona volt. Mi édesanyámmal ekkor Topolyán tartózkodtunk, de mivel nyomdánk és könyvkereskedésünk működött Szenttamásom, hazamentünk megnézni, mi van otthon.

Útközben megállítottak, majd bekísértek bennünket. Ott tanakodtak, hogy mi legyen a gyerekkel – mármint velem –, erre édesanyám könyörögni kezdett, engedjenek szabadon. Így szabadultam ki, azonban édesanyámat, Böhmes Adélt – aki 1906-ban született – a többszáz elfogottal együtt kivégezték Szenttamáson. Közös sírba

Teleki Júlia: KERESSEM AZ APÁM SÍRJÁT

Visszatekintés a múltba – II., bővített kiadás

temették őket a temető előtt. A hozzátartozók ide hordták az emlékezés virágait, amíg azokat is el nem tűntették. Később legelőnek használták a területet, most pedig, tudomásom szerint erre a helyre hullaházat építettek. Édesapámat Magyarországon végezték ki az oroszok 1944-ben.

Azok közül, akiket akkor végeztek ki, mikor édesanyámat, csak Kis József hentesről, Penc Kornél órásról, Dukai Béla ügyvédről, testvéréről, Dukai István szűcsről és Andrócki Aladárról hallottam.

4. Tóth Buzder János–Báró (Feketető)

1920-ban születtem Feketetón. Amikor bejöttek a németek, kényszermunkára hajtottak bennünket. Fizetést nem kaptunk, csak ennivalót. Három hónapig dolgoztunk, ezután több mint 30-an átszöktünk Magyarországra. Azt hittük, hogy jobb lesz nekünk, mivel mi is magyarok vagyunk, s ott elfogadnak bennünket, de nem így történt. Egy idő múlva visszadobták az egész csoportot. Ezután börtön, majd ismét kényszermunka következett. A táborunk hol a németek, hol a partizánok fennhatósága alatt állott, volt olyan időszak, amikor napközben a németek, éjszaka pedig a partizánok ellenőrizték a foglyokat.

A partizánok ezeket az embereket erdőirtásra szállították Fehértemplom környékére. Azt, aki nem akart nekik dolgozni, szó nélkül lelőtték. Egy reggelre több mint 80 agyonlőtt embert találtunk, szinte mindegyik bánáti falvakból származott, volt akit az ágyban ért a golyó. Mindezt csak az elrettentés miatt cselekedték, hogy legyen mihez tartani magunkat. Később

Teleki Júlia: KERESSEM AZ APÁM SÍRJÁT

Visszatekintés a múltba – II., bővített kiadás

lövészárkot ásattak velünk, de aknákat is kellett telepítenünk.

1943-ban (a szerkesztő megjegyzése: a dátum pontossága kétséges) Zsablyára és Csurogra vitték át csoportunkat. Mindkét faílu tele volt már partizánokkal. A csendőrlaktanyában helyeztek el bennünket, közülünk több mint 20 embert megöltek a partizánok. Innen Újvidékre kerültünk kényszermunkára.

Sok szenvedés után jutottam el Horvátországba. Az egyik faluban láttam amint a partizánok felakasztják a szerb és a magyar papot egy fára. A végén Đakovóban, a kolostorban találtam magamat, itt addig voltam, amíg fel nem gyógyultam betegségemből.

Talán még leírnám azt, hogy mi történt a mi községünkben. Stojkov Dušan, akinek Táltos volt a beceneve, megkötözte a pravoszláv papot, majd szeme láttára megerőszakolta annak feleségét, ebben pedig egy egész csoport partizán követte őt. Ezen partizánok között volt egy magyar is, úgy hívták: Micsik János. Miután a pappal végignézték szégyenteljes cselekedetüket, lelőtték őt és a feleségét is.

1944-ben a Feketető környéki falvakból mindenkit, aki nem menekült el, összegyűjtöttek. Ezeket a németeket és magyarokat a bocsári táborba csukták. Vályúból etették őket, mint a disznókat. Közöttük volt nagybátyám, Juhász Ferenc is. Ők mindnyájan meghaltak. Megtörtént eset az is, hogy az összeszedett emberek kezeit megkötötték, majd nyakukba dróthurkot vetettek, és lovakkal húzták őket addig, amíg a hurok el nem vágta az emberek nyakát. Vujin Dragan hat lovát

Teleki Júlia: KERESSEM AZ APÁM SÍRJÁT

Visszatekintés a múltba – II., bővített kiadás

használták erre a célra. Sokat közülük Törökkanizsára vittek, s a vásártéren, egy gödörben hantolták el szegényeket.

Hallottam még arról is, hogy Szanádról, Adorjánról, Kanizsáról és Törökkanizsáról is szedtek össze magyarokat.